

Vysvetlenie informácií uvedených v oznámení a v súťažných podkladoch

Obstarávateľ:	Slovenské národné múzeum
Názov predmetu:	Obnova hradu Krásna Hôrka a revitalizácia bezprostredného okolia hradu
Číslo spisu:	SNM-BET-NDL-2021/68
Dátum doručenia žiadosti:	31.01.2022 15:27
Dátum zverejnenia vysvetlenia:	09.02.2022
Poradové číslo:	44

Otázka č. 1

Sumár všetkých otázok a odpovedí na využitie horúcej malty považujeme za neprehľadný a jednotlivé odpovede sa nezhodujú. Verejný obstarávateľ odpovedá v rozpore s „Predbežnou správou reštaurátorského výskumu fasád“, kde sa nevyžaduje výroba horúcej malty. Pojivo uvedené v Predbežnej správe je definované ako hydraulické vápenné a štruktúra sa bude líšiť druhom a zrnitosťou plniva, teda piesku. Využitie moderných vápenných mált Predbežná správa nezakazuje a využitie vrecovaného materiálu je jednoduchšie. Je kvalitnejšie, chemické zloženie je identické, dokonca presnejšie a je možné voľbou zrnitosti piesku dosiahnuť vernejšiu napodobeninu historickej omietky.

O rozsahu reštaurátorských prác sa podľa Predbežnej správy bude rozhodovať až na stavbe. Ako „reštaurátorské práce“ sú vybrané práce na historických maľbách a na vybraných fragmentoch zachovalých omietok a ríms, ktorých rozsah nie je známy. Všetky ostatné práce na nových omietkach fasád a interiérov nie sú reštaurátorské, ale len umelecko-remeselné, ako sa uvádza v Predbežnej správe z reštaurátorského výskumu fasád a omietok.

- Na základe vyššie uvedeného žiadame verejného obstarávateľa aby upravil Výkaz výmer a oddelil rozsah umelecko-remeselnej obnovy omietok a reštaurátorskej opravy, konsolidácie a konzervácie podľa Predbežnej správy. Nejasnosti by spôsobili neporovnateľné ponuky.

- Žiadame verejného obstarávateľa, aby spresnil v spolupráci s autorom Predbežnej správy spôsoby reštaurátorskej opravy, nakoľko predpokladáme, že autor pozná chemické zloženie omietok. Použitie rôznych metód opráv navrhnutých uchádzačmi a ich rôzna cena by spôsobili, že ponuky nebudú porovnateľné.

Odpoveď č. 1:

Na základe mnohých otázok a vysvetlení k tejto problematike, verejný obstarávateľ uvádza **sumárnu/konečnú odpoveď**:

Verejný obstarávateľ neodpovedá v rozpore s „Predbežnou správou reštaurátorského výskumu fasád“, pretože „horúca malta“ je jednou z tradičných technológií prípravy vápennej malty/omietky. Pre odstránenie nejasností (napriek jasnej definícii v Sprievodnej/Súhrnnej správe) dodávame, že ide o maltu pripravenú v „horúcej kope“, ale odležanú aspoň 24 hodín, čiže nie je používaná za čerstva/za horúca. Takto pripravenú maltu je možné skladovať za dodržania podmienok jej správneho skladovania aj dlhšie časové obdobie, zhotoviteľ si tak vie vyrobiť (dať vyrobiť) dostatočné zásoby malty pre použitie na stavbe. Pozn.: finálne materiálové a technologické riešenia sa určia pri každom úseku stavby komisionálne v súvislosti so vstupnými obhliadkami, resp. počas kontrolných dní na stavbe.

Verejný obstarávateľ nepotrebuje rekapitulovať technické listy, propagačné texty a ani skúsenosti z používania suchých vrecovaných hydraulických vápenných (NHL) maltových a omietkových zmesí, keďže sú bežne dostupné a známe a ich existencia je vo všeobecnosti nesporným prínosom pre obnovu historických budov. V rámci nastavenia projektu a v súlade s požiadavkami MK SR, deklarovateľnými v dokumente s názvom „Usmernenie vo veci obnovy a návrhu obnovy hradu Krásna Hôrka.“ (spis MK-3715/2016-221/13840 zo dňa 8.11.2016), je navrhnuté použitie tradičných materiálov a technológií v situáciách, kde to je možné. Projekt teda počíta s použitím vápenných mált s hydraulickými prísadami, pripravených tradičnou technológiou v situáciách, ktoré nie sú určené na reštaurovanie (pričom ani v týchto polohách túto technológiu nevyklúčujeme – je to však na rozhodnutí konkrétneho reštaurátora,

či zvolí horúcu maltu, maltu z odležaného haseného vápna alebo vrecovanú NHL maltu, pričom v súlade s nastavením technológie odporúčame v prípade NHL mált vo väčšine polôh zmesi triedy NHL 2 (**vždy platia zásady**: malta sa podobá pôvodnej malte vo farbe, textúre a detaile; malta je mäkkšia, čo sa týka pevnosti v tlaku (pozn.: pevnosť múrom dodávajú správne kladené kamene, nie pevnosť malty) a pórovitejšia ako zabudovaná tehla alebo kameň; malta je taká mäkká, alebo mäkkšia a taká pórovitá, alebo pórovitejšia ako pôvodná malta. Zároveň znižovanie pevnosti materiálu, modulu pružnosti (E) a miery zmrašťovania musí prebiehať od nosiča omietky smerom von. Rovnako sa musí zvyšovať difúzna priepustnosť.).

Ak sa po odhalení situácií na stavbe preukáže skutočnosť, ktoré ovplyvnia výber materiálu/technológie, tie budú zohľadnené počas obhliadok, ktoré majú byť konané v súlade so Sprievodnou/Súhrnnou správou pri začiatku prác na každom úseku murív, resp. počas kontrolných dní. Projekt (ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj Sprievodná/Súhrnná správa) a Výkaz výmer sú však nastavené jednoznačne – požadujeme použitie tradičných vápenných mált, pripravených tradičnou technológiou z haseného vzdušného vápna (podľa možnosti z lokálnych zdrojov) s prídavkom hydraulických prísad podľa receptúry v Sprievodnej/Súhrnnej správe, **pričom stavebník a správca NKP, ktorý je zároveň verejným obstarávateľom požaduje použitie spomínanej „horúcej malty“.**

Pozn.: Ako hydraulickú prímies požadujeme metakaolín, ktorý v porovnaní s inými prímiesami vykazuje prierezovo (a v mnohých hodnotách aj absolútne) najlepšie vlastnosti.

V otázke rozsahov reštaurátorských a umelecko-remeselných prác konštatujeme: finálny rozsah reštaurátorských prác bude možné určiť až na stavbe na základe odkrytého skutkového stavu po očistení fasád od nevhodných vrstiev a po následnom schválení príslušným KPÚ (ako by to malo byť pri každej obnove nehnuteľnej NKP); **pre potreby projektu a Výkazu výmer ale boli rozsahy reštaurátorských a umelecko-remeselných prác kvalifikovane odhadnuté autormi reštaurátorského výskumu omietok** na základe poznatkov zo sondážneho a obhliadkového výskumu povrchov hradu (interiérov aj exteriérov) a sú jasne definované vo výkaze výmer a tvoria tak **nemenný a jasný podklad pre nacenenie prác** (reštaurátorské práce vo Výkaze výmer vždy obsahujú odkaz/slovo „reštaurovanie“ (resp. jeho rôzne tvary); umelecko-remeselné práce sú označené buď ako „umelecko-remeselné“ alebo ako „rekonštrukcia“ bez použitia slova „reštaurovanie“ alebo „reštaurátorský“ alebo jeho obmien).

V otázke spresnenia spôsobov reštaurátorskej opravy konštatujeme, že správa je spracovaná štandardne, obsahuje popis potrebných prác aj materiály; v závere predbežnej správy je aj zhrnutie pre jednotlivé typy povrchov. Nutné je používať čisto vápenné omietky bez prímiesy cementu. Odporúčame používať lokálne zdroje piesku, alebo kamenných drtí. Rovnako je v správe uvedený aj druh navrhovaného vápenného náteru vhodného na exteriér alebo interiér, ktorý bude dostatočne, resp. maximálne difúzne otvorený. Možno je použiť aj vysoko kvalitné, hasené a dostatočne odležané vápno (bližšie popísané vo výkresovej dokumentácii pohľadov – s prípadnými prírodnými pigmentami, možnou prímiesou ľanovej fermeže a pod.), avšak vzhľadom na nižšiu životnosť (odolnosť voči poveternosti) sa môže použiť len v interiéroch. Od náterov exteriérov aj interiérov požadujeme prirodzené „starnutie“, získavanie patiny a nehomogénny vzhľad (rovnaké vlastnosti ako pôvodné, čisto vápenné nátery). Presné zloženie, farebnosť a štruktúra povrchu omietok a náterov budú na základe realizátorom zhotovených vzoriek počas realizácie diela odsúhlasené zodpovednými osobami. Výsledná štruktúra a farebnosť povrchových úprav bude riešená na základe nálezov historických omietok a náterov, ktoré budú dopĺňané, alebo rekonštruované. Výslednú podobu bude možné presne posúdiť a navrhnuť až po realizovaní plošného odkryvu, čiže odstránení nevhodných sekundárnych úprav a očistení od viazaných a neviazaných depozitov a schválení príslušným KPÚ, o čom sa zmieňujeme aj v predošlom odstavci.

Pri všetkých prácach (vrátane obdobia po vykonaní prác – tzv. zrenie materiálov) musia byť striktné dodržané všetky návody a odporúčania, uvedené v projekte, vrátane priebežnej starostlivosti o realizované konštrukcie a povrchy vrátane náterov.